

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 227.

V Ljubljani, v četrtek 6. oktobra 1887.

Letnik XV.

Higijeniki kot politiki.

Vspreh, znanstven in praktičen, higijenskega kongresa na Dunaji, vseskozi je sijajen in neprecenljive važnosti za izboljšanje zdravstvenih razmer. Izvestitelji vseh medicinskih strok izvršili so sijajno svoje naloge. In kako tudi ne bi, saj je tu bil zastopan cvet zastopnikov medicine iz vseh evropskih držav. Tu so najbistrejše glave, kakor Pettenkoffer in mnogo drugih slavnih mož, izveščali o vsem, kar je do danes dosegla véda v higijenski stroki, to je najnovejši stroki, kateri ni toliko naloga, podajati zdravila bolnim ljudem, kolikor pa skrbeti za vzdrževanje zdravja ljudi. Vspreh higijenskega kongresa na Dunaji je toraj velik. Tudi neučenega človeka zanima, kako se morajo zidati hiše, da je v njih zdravo stanovati; kako morajo biti vrejene šole v zdravstvenem oziru; kako se mora v tovarnah določiti število ur za delo; celo o Jägerjevi srajci smo slišali sodbo in mnogo tega še, kar zanima vsakega izobraženega človeka. Na kongresu so bile zastopane vse vlade evropske ter se bodo tako po svojih zastopnikih dale poučiti o vsem, kar je v zdravstvenem oziru koristno za človeško življenje.

Vsakdo, kdor je videl ta učeni svet, zbran na kongresu, moral je biti radoveden, kakšno politično mišljenje prešinja te učene glave; kako mislijo ti učenjaki, nemški, ruski, francoski, angleški, belgijski in drugi, ter celo japonski, o političnih vprašanjih, osobito o danes prerazburjenem narodnostnem vprašanju. Zanimljivo bi toraj bilo zvedeti, kako ti slavni zastopniki narodov evropskih, ki se sploh ne bavijo s politiko, ampak svoje življenje žrtvujejo strogi znanosti: kako toraj ti slavni možje sodijo o narodnostnem vprašanju. Prilike takim izjavam ni bilo za kongresa, ko so si učeni človekoljubi belili glave o kvarantenah, ali so koristne ali ne, ali prilika je vendar konečno prišla, in sicer na banketu, ki so ga imeli vdeleženci higijenskega kongresa po dovršenem delu preteklo nedeljo popoldne v kursalonu, krasni zgradbi v divnem mestnem parku Dunajskem.

Pričakovati je bilo, da se bodo na banketu

oglasili najodličnejši možje vsakega naroda ter odkritosrčno razodeli pri čaši vina svoje srčne želje, saj se v veseli družbi razveže človeku jezik; in ti hočeš ali nočeš ne moreš molčati, ti moraš odkriti ljubezen ali sovraštvo do svojega bližnjega. To je naravni nasledek, in mi bi se le čudili, ko bi udje kongresa v veseli družbi, med znanci in prijatelji, ostali mrtvi za vse izjave o prijateljstvu, bratovstvu in celo o človekoljubju, o katerem so tako rekoč vsak dan govorili in razpravljali.

Prvi govornik, ki je začel govoriti o kulturi, o narodnih zastopnikih te kulture, moral je seveda biti Nemec iz Berolina. Iz Berolina narekuje Bismarck narodnostno politiko po vsej Evropi, in samo v Berolinu je takorekoč pravo ognjišče, kjer najbolj netijo narodnostno vprašanje. Zgodovina, sredovečna in nova, uči nas, da nobeden narod ni toliko rabil politike za ponemčevanje drugih narodov, kakor ravno nemški, ter da nobeden narod ne tlači in ne zatira drugim narodom toliko jezika in narodnosti, kolikor ravno nemški. Nemec nam je ponemčil polabske Slované; ogromne dele zdanje Nemčije so slovanski elementi zavzemali; v Nemčiji so še danes slovanski knezi s slovanskimi imeni in tipi, a s ponemčenim srcem. Berolinski „Schulverein“ širi ponemčevalne težnje čez našo državo do Balkana.

Kdo bi toraj ne uganil, kaj bo govoril Nemec iz Berolina, kateremu so znane in svete tradicijske politične težnje nemškega naroda? In res, dr. Wasserfuhr, to je ime prvemu govorniku, govoril je o nemškem Dunaji, o Dunajskem nemškem narodu, o nemški kulturi, o večini te nemške kulture, tako, da se je moral vsak drugi človek, Nemec, sramovati, ko je dr. Wasserfuhr govoril le o nemški kulturi, kakor da je drugi narodi, recimo francoski in angleški, ne bi imeli nobene, ali vsaj take ne, kakor narod nemški. Ko bi vsak govornik, ki je govoril za dr. Wasserfuhr, povzdigoval le kulturo svojega naroda; ko bi n. pr. Rus hvalil le slovansko kulturo, a Francoz le francosko, ne vemo, kako čudno bi se pogledovali ostali trezno misleči vdeleženci banketa in kaj bi si mislili o teh samohvalah.

Toda, kakor vzvišena čuvstva in pravi človeški idejali vendar konečno zmagojejo in se morajo pokazati na površji, tako je tudi na banketu bilo mož, kateri so cenili in gojili še lepše idejale o človeštvu, nego oni Berolinski Nemec, ki je samega sebe hvalil. Bil je to v prvi vrsti profesor Mosso iz Turina; in glas njegov prišel je iz dežele italijanske, simpatičen glas, kateri je zasvedočil celemu svetu, da je Turinski profesor večji človeški rodoljub, nego Berolinski doktor. Da bi profesor Mosso popravil samohvalo Wasserfuhrjevo, povzdignil je čašo in je pil „za mir med vsemi narodi“. On je bil toraj prvi glasnik lepših idejalov, krenil je s svojim govorom na drugo pot, odkazal je pot poznejšim govornikom, da ne bi zabredli na stran, kakor Berolinski Wasserfuhr.

In res! Kakor da bi se po hudi nevihti pokazala na nebu mavrica ter oznanjala mir božji med vsem človeštvom, tako je tudi zadnji glas na banketu o narodih bil glas ljubezni do vseh narodov. Ta glas je kot balzam na pekoče rane vplival na vse občinstvo in je privel v višje ozračje, nego je imamo vsak dan v navadnem društvu, borečem in hujska-jočem se med seboj. Generalni konzul pl. Scherzer je završil važnejše napitnice s svojo napitnico, ki mora ogreti vsakega človeka, ki ima za vzvišene ideje čuteče srce. — Generalni konzul je rekel med ostalim: „Samo jedna domovina je, in to je svet; samo jedna rodbina je, in to so ljudje; živimo kot bratje in ljubimo se. Jaz pijem na zvezo vseh vlad, na bratovstvo vseh narodov“.

To so druge ideje, nego Wasserfuhrjeve, in mi se moramo le veseliti, da se je banket končal tako sijajno in da so v njem premagale višje ideje, nego jih je hotel razglasiti Wasserfuhr. Najplemenitejše misli teško in počasi krčijo si pot, ali kedar si jo prokrčijo, takrat prideró z nepremagljivo silo in si osvojijo ves svet. Zato upamo, da bodo tako preproste ideje, kakor so ideje: spoštuj tuje in svoje ter ljubi oboje, konečno zmagale v človeštvu. Slovani so prvi, kateri se boré za te ideje,

LISTEK.

Iz potnih spominov.

Tudi jaz bi rad malo povedal v „Slovenici“, kako je kaj po svetu. Pa tako temeljito, kakor je g. Petrovič opisoval svoje potovanje po Primorskem in zlasti svoje bivanje v Trziških toplicah, jaz ne morem storiti. Bil sem z doma samo pet dni in štiri noči. Tudi tako daljnih krajev, kakor gosp. Koemur ne morem popisavati, ker nisem bil dlje, kakor nekoliko v laškega kralja deželi. Svojih misli o tem potovanju tudi ne morem tako učeno razvijati, kakor neki „Samotar“; kajti jaz še nisem dovršil vseh puščavniških šol. Moj namen je: ob kratkem in deloma „zoper dolg čas“ pripovedovati, kar sem videl in slišal potovaje od Ljubljane čez Trst in Gorico v Benetke, in od tam čez Videm na Trbiž.

Predne pa začnem podrobneje pripovedovati, kar sem videl in slišal, naznam naj hitro, kar sem tudi čutil. Strašno vročino! S tem je kratko povedano, da sem imel skoraj zmiraj, podnevi in

ponoči, svojo telesno kožo premočeno. Dežja nisem videl, niti slišal, niti čutil celo pot.

Kako sem hodil po Ljubljani in prijatelje obiskoval, ne bom pravil. Omenim pa, kako smo se naprej od Nabrežine tiščali k oknu, da bi kolikor mogoče dobro videli morskó planjavo. Za-me je bilo sitno, ker sem imel v svojem kupeji še štiri druge take „rekrute“, ki morja še niso videli nikoli. Sedaj se zakadi četvorica na eno stran k oknu, sedaj na drugo. Meni pa je k sreči povedal prijatelj na Nabrežinskem kolodvoru, naj pazim na desni strani, če hočem kmalu zagledati morskó površino. Kar zazrem tisto velikansko lužo, na kateri je bilo videti liki zalim labudom vse polno ribiških ladjic. Ker ne morem ostati tiho, butijo še oni trije na mojo stran, in sedaj se začne kvartet in kvintet: á, ah, ô, oh, ohô! Večerno solnce je upiralo svoje žarke v morskó gladino, zato je prehudo bliščalo v oči, jaz zato prepustim svoj prostor popolnoma onim štirim ter se pomaknem na drugo stran. To sem jo pogodil! Kmalu zagledam od te strani Tržaško luko, okroženo od širnega našega Trsta.

Na Tržaški kolodvor dospevši splezam v „omnibus“, ki me pelje naravnost v hôtél „Evropa“. Toraj sem bil dvakrat v Evropi!

Ker me silno žeja, podam se kmalu v „caffè commercio“, kjer se shajajo Slovenci. Takrat je bila kavarna prazna. Naročim si limonade. Natakár mi prinese dve veliki steklenici. V prvi je bila ožeta limona, v drugi navadna voda in koščki ledú v njej, ven pa štrli dolga in debela slamnata bilka. Za-me je bila to čisto nova postrežba. Sam nisem vedel, kaj hočem s slamo; ali naj s slamo mešam led med limonado, ali naj skozi njo gledam, ali pa naj jo vtaknem za ušesa, kakor kmetiški mladenič, ki jo potegne iz viržinke. Ledeno limonado potegnem parkrat v sé, kakor se navadno pije iz velike kupe. Presneto je bila mrzla! Ker sam sebi ne zaupam, ali delam prav, obrnem se do natakárja, naj me pouči, kaj hoče s to slamo. Odgovori mi, da se mora skozi slamnato bil ledena limonada v sé vleči. Poskusim toraj na ta način, kakor smo včasih napravljali mjlinate mehúreke, pa je še precej dobro šlo v grlo.

Na večer sem se vozil tudi po tramvaji. Prvič sem ga videl in skusil v svojem življenju. Za 10 kr. sem se smel voziti skoraj celo uro po mestu. Tako cenó se človek s parom konj ne vozi povsod. Prijetna se mi je zdela ta vožnja tudi zato, ker smo na vohé čutili vsaj nekoliko hladilne sapice.

ter v svojih književnostih delajo za te ideje. Slovani pa tudi vedó, da Nemci ne delajo za te ideje, zato si iščimo zaveznikov v narodih, kateri so dovzetni tem višjim idejam. Zatorej várujmo se in borimo se tudi mi za največje dobro človeštva ter stojmo vedno na braniku za človeške idejale.

k.

Čehi in Nemci.

(Dalje.)

Prva naloga grofu Taaffeju je bila, da je v državnem zboru združil zastopnike vseh narodov in dežel. Čehi so se namreč več let odtegovali obravnavam v državnem zboru, ki je bil vsled tega nepopoln. Ministerski predsednik sklenil je kompromis s češkimi veleposestniki in se pogodil s češkimi voditelji, akoravno ti niso zapustili stališča gledé češkega državnega prava.

Čehi so vstopili v državni zbor ter ob enem predložili pravni pridržek, katerega je Nj. Veličanstvo potrdilo. Čehi so se namreč v prvi vrsti sklicevali na cesarjev diplom z dné 20. okt. 1860, po katerem so „zagotovljene pravice in prostosti vsem kraljestvom in deželam“; sklicevali so se dalje na najvišji reskript z dné 12. sept. 1871, o katerem smo že govorili. Ker je oktoberski diplom bistveni del avstrijske ustave, toraj so Čehi na ustavnem stališči. Dr. Franc Rieger govoril je 17. oktobra 1885 v adresni debati v imenu svojih tovarišev: „Da Čehi s svojo izjavo in pridržkom ne iščejo prepira, kaže istina, da so se ves čas ogibali tem državnopravnim vprašanjem, ker želé ohraniti mir in avstrijske razmere mirnim potom vrediti in rešiti“.

Ta Riegrov govor je tudi v drugem oziru posebne važnosti. Dr. Rieger razložil je jasno, da Čehi nočejo države razkosati, marveč le oni, ki nameravajo razdeliti v dve provinci staro češko kraljestvo, katero ste združili v celoto narava in ustava. Oni so razrušujoči federalisti, ki hočejo odtrgati od avstrijske države Galicijo, Dalmacijo in Bukovino.

Po pravici je dr. Rieger zavrgel ožjo državno-pravno zvezo Avstrije z Nemčijo. Ta zveza more biti le mednarodno prijateljstvo do nemške države, ker tako prijateljstvo je zagotovilo miru. Dr. Rieger rekel je naravnost nemškimi liberalcem: „Zagotovim Vas, da nikakor ne zaostajamo za Vami gledé jednote in veljave Avstrije, kakor tudi ne gledé resnega truda, da várujemo Avstrijo v tem oziru; zvesta vdanost dinastiji je druga točka, v kateri se merimo z Vami“. Dr. Rieger ni govoril praznih besed, kajti pristavil je: „Za naš češki narod sta obstanek in jednota avstrijske države najboljša zagotovilo naše bodočnosti“.

Enake misli je Palacky izrazil že leta 1848. Čehom toraj nihče ne more očitati, da škilé čez mejo in želé razrušiti Avstrijo.

Nemški liberalci sicer ugovarjajo, češ, da je grof Taaffe kupil vstop Čehov v državni zbor na stroške ustave in nemškega naroda. Ko bi bila to resnica, opravičene bi bile nemške tožbe, in grof Taaffe hodil bi isto krivično pot, kakor prej nemški liberalci.

Ali pa sta v nevarnosti ustava in nemštvo, in

je ministerski predsednik pregrešil se proti ustavi na škodo Nemcem? Pač razširjajo naši neodrešeni Nemci slaba in hudobna poročila v vnanjih listih o svoji domovini. Od zunaj pričakujejo pomoči in rešitve. V nemško državo pošiljajo izsodke svoje domišljije ter z besedo in peresom črniyo vladu svoje države in nenemške narode. In ravno na Češkem je največ tacihi ljudi.

Čehi so v Avstriji tostran Litave po številu za Nemci prvi narod; število duš znese 23·77 odstotkov skupnega prebivalstva. Poleg tega prebivajo Čehi zdržema od vznožja Krkonošev do ogerske ravnine. Že stoletja so važen člen zveze med zapadno in vzhodno Evropo. Narava sama jih je priklenila Avstriji, v staroslavni habsburški državi je njihov dom, njihov obstanek zagotovljen. Kakor Madjari, tako tudi Čehi imajo le v Avstriji gotovo prihodnost. Žarno lesketá se na glavi avstrijskega cesarja krona češkega kraljestva. Ako naš presvetli vladar izgubi to krono, pograbiyo Prusi češko deželo, Rusi nikoli.

Čehi dobro poznajo svoj položaj, ne želé si priti pod železnega kancelarja, zato je odkritosrečna njihova vdanost do habsburške vladarske hiše. To so vplivni voditelji češkega naroda, Palacky, Rieger in drugi, pri raznih prilikah odločno povdarjali. Za Čeha in Madjare je Avstrija ravno v sedanjem časi prva potreba. No, Madjari doslej tega niso še spoznali.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. oktobra.

Notranje dežele.

Nadvojvoda Ivan odstavljen je kot poveljnik tretje divizije. Tem povodom piše „Times“: „Škoda je, da je nadvojvoda Ivan odpoklican, vendar je pa še več drugih častnikov, ki bi bili v vojski važnejši od njega. Prvo mesto zavzema v tem oziru načelnik generalnega štaba baron Beck, ki je bodoči Moltke avstrijske armade“.

Konferenca ogerskih **postancev srbske narodnosti** sprejela je sklepe posvetovanja z dné 4. februarja 1885 kot vspeh za bodočo petletno zakonodajsko dóbo ter je sklenila, da bodo začeli izdajati v Budimpešti srbsko svoje glasilo.

Veliko pozornost vzbudilo je poročilo Somogyškega nadžupana ministru notranjih zadev o volitvi **ogerskega trgovinskega ministra**. Med drugimi znamenitostimi je posebno ta zanimiva, da je izdala nasprotna stranka pri volitvi 15.000 gl., liberalna pa celó trikrat več. Omenjeni nadžupan prosi toraj ministra notranjih zadev, naj skrbi za to, da bode potrdil državni zbor volitev tako dragocenega poslanca.

Vnanje države.

Srbski list „Ustavnost“ konstatuje na podlagi uradnih podatkov, da je izmed 142 voljenih poslancev 65 liberalcev in 71 radikalcev. Vsa poročila, kedaj in kje se bo sešla skupščina, so gole iznajdbe, ker vlada do danes še ni ničesa ukrenila v tem oziru.

Bolgarska vlada je poizvedela, da so v zvezi z izseljenci, ki hočejo napraviti nemire povodom volitev, tudi Cankoveci in Karavelovci; prvi upihajo

naj ob meji vstajo, slednji naj pa skrbé za nemire v notranji deželi. — Žandarmerija trčila je skupaj z roparji pri Trinu ter jih več izmed njih ranila. Bili so to najbrže člani Rilovega roja. Ker so uvideli, da žandarmerije ne morejo premagati, pobegnili so v Srbijo. Vlada je zaradi tega dala ukaz svojemu zastopniku v Belemgradu, naj posreduje pri srbski vladi, da stori potrebne korake in polovi predrzne roparje. Kaj da je opravila žandarmerija v tem oziru pri Belovi, še ni znano. — „Nord“ piše o bolgarskih razmerah: „Vladarstvo, ki ljuto razsaja v Bolgariji, pokazalo se je sedaj jasno; skoraj vsi listi in tudi cele Evrope javno mnenje je obsoja. Celó avstro-ogerski listi, ki zagovarjajo sicer Koburžana, konstatujejo v resnici fantastično postopanje bolgarske vlade, koje izredna sistema se tako-le označuje: Vlada je na terorizem in laž naslanjajoča se anarhija... Prince Ferdinand ni mogel notranjega položaja napraviti slabšega. Razmere sploh skoraj slabše biti ne morejo. Odkar je regentstvo stopilo na vladno krmilo, so na dnevnem redu pretepi, vladna posilstva, večno vohunstvo in „narodove manifestacije“, kojih napravijo za denar nekteri možje, kolikor ti drago. Pač je žalostno, da morejo trajati v Evropi take razmere. Evropa mora skrbeti, da té ponehajo. Bolgarsko zlo ne more se zaceliti samo ob sebi, razširilo se bo pa v svojem času takó, ako ne bo kmalu pomoči, bo velika nevarnost za celo srednjo Evropo.“

Ruski odgovor na **turško** noto omenja tudi posilnih sredstev. Rusija predlaga, naj Turčija imenuje izvolitev princea Ferdinanda neveljavno, ker je nikdar priznati ne more. Taka izjava bi neki proizvodila, da bi vseh drugih sredstev ne bilo treba. — Ravno v tej točki nasprotujeta si odgovor in nota ter Rusija vrhu tega še na vse turške predloge in vprašanja ni odgovorila; zaradi tega mislijo, da se bodo nadaljevala pogajanja.

Nemški liberalni listi so zeló razburjeni zaradi strogega postopanja vlade na podlagi nove postave zoper socijaliste. Posebno pa jih skeli prepoved nekega svobodomiselnega časopisa v Holstiniji in drakonična naredba gledé prodajanja posebnih listov v Berlinu. „Nat. Ztg.“ hudo napada te naredbe ter pravi, da se ne more vzdržati postava, ako jo sedaj vporablja vlada tudi zoper stranke, ki niso socijalno-demokracične.

Italija se pripravlja za ekspedicijo v Afriko nujno in hitro, ne da bi se pri tem ozirala na diplomatske obravnave, ki se med tem vrše. Iz Italije poslali bodo v Egipt toliko prostovoljcev, da bo brojila tamošnja armada 20.000 mož.

O sestanku **italijanskega** ministerskega predsednika Crispija z **nemškimi** kancelarjem pečajo se še vedno listi, vendar pa ne vedó nič gotovega povedati ter le sem ter tje ugibajo. Zanimiv je le Berolinsk brzoglav „Köln. Ztg.“, da niso dala povod sestanku nujna dnevna vprašanja, marveč mu je bil le namen, da se sporazumete obe državi o nekterih načelnih točkah, ki se splošno dotikajo evropskega miru. Sploh pa je bilo zadnji čas živahno občevanje med Berlinom in italijansko vlado, pri katerem je imel veliko posla veleposlanik dr. Launay. Zadnji bil je tudi navzoč v Friedrichsrube.

Zaradi nasprotujočih si vesti o bolezi maročanskega sultana ukazala je **španska** vlada, naj se pomnože posadke v Certi in Melili. Časopisi pravijo, da Španija ne bo postopala z orožjem zoper Maroko, ako ne bodo tega zahtevali slučajni nemiri povodom sultanove smrti.

Med **Madagaskarom** in **Francijo**, oziroma tamošnjim francoskim ministerskim rezidentom navstali so prepiri. Zadnji snel je zastavo ter je zapustil glavno mesto Tatananarivo. Madagarskega ministra zunanjih zadev so pregnali.

Zjedinenih držav severoameriških državni tajnik Bayard se je izjavil, da mu je bilo že prej znano, kako bo postopala **Nemčija** proti kralju Malietoi. Nemčija mu je ob jednom z dotičnim po-

Tisto noč sem spal zeló slabo. Deloma je bila temu vzrok neznosna vročina, deloma pa drdrajoči vozovi in nočni vrišč po ulicah.

Ob šestih grem s tovarišema v zakristijo k novemu sv. Antonu. Tu se mi je čuden zdel lašk duhoven, ki je pred sv. mašo slekel suknjo in oblekel brezrokaven talar. Odhaja je maševat je zaklical prav glasno: „Benedicite!“ Med sv. mašo sem zapazil, da pri darovanji strežnik nič ne pozvončka, pač pa nekoliko po zavživanji, predno prinese vina.

Po sv. maši se odpeljemo na Tržaško pokopališče. Visoke, košate ciprese in zale lope z mnogimi marmornatimi kipi krasé ogromno pokopališče, v lični kapelici je bila ravno sv. maša. Sprehaja je se med lepo okrašenimi grobovi zaslišim čvrčanje in strganje cikad. Pozneje so mi ti skriti „škržadi“ še večkrat napravljali vriščečo godbo.

Nazaj se peljaje skozi gost prah, pogledam v cerkev sv. Justa. Cerkev je temna, pa znamenita vsled starodavnosti.

(Dalje prih.)

Odlični Kranjci.

(Dalje.)

Wagner Avguštin, „de Bischoflackh — supremus capellanus Montis graciari. prope pettoviam“, je bil od Lavantinskega škofa Lenarta posvečen na veliko soboto 1514 v subdijakona, na kvaterno soboto: „Caritas dei“ i. l. v dijakona, v soboto: „Venite adoremus“ i. l. pa v mašnika. ¹⁾ Kapelanijo na Gori imel je že l. 1513, ²⁾ predno je bil v mašnika posvečen.

Weiss Valentin, do 1723 duhovni pomočnik pri sv. Ksaverji na Stražah, potem pa do 1725 kapelan v Ljučah. Poznej je bil podvikarij v Poljanici. ³⁾

Virk Pavl „de bischoflflag“, posvečen od Lavantinskega škofa Lenarta na kvaterno soboto: „Veni et ostende“ l. 1515 v akolita. ⁴⁾

40. Toplice pri Novem mestu.

Fink Andrej, roj. 20. okt. 1777, posvečen v Ljubljani 3. apr. 1802, kapelanoval je v Trebelnem,

¹⁾ Zapisnik ordinacij Lav. škofije.

²⁾ J. Orožen, I., 504.

³⁾ Isti, II., 103.

⁴⁾ Zapisnik ordinacij Lavantinske škofije.

v Mokronogu, v Kostanjevici, v Novem mestu, v Zatičini, v Lašičah in v Boštanji na Kranjskem, potem je prišel za kapelana v Lavantinsko škofijo in je služil v Dobovi 1815, 1816, v Loki 1816—1818, pri sv. Juriji pri Rifniku 1818, 1819, v Špitališči kot provizor 1819—1821, na Vranskem kot kapelan 1821—1823, v Zibiki 1823—1826, v Šoštanji 1826, 1827 in v Gornjem gradu 1827, 1828. Dne 1. maja 1828 je šel za provizorja na Reko, kjer je 3. nov. 1830 postal samostalen kurat. Umrl je ondi 28. marca 1835. Mrtvaška knjiga omenja o njem tudi sledeče: „In Carniolia inferiori juxta Neostadium natus, vir litteratus, anno 1803 ordinatus, in bello Gallico in Styriam veniens linguae Gallicae et Italicae gnarus, 7 annos hujus Curatiae Curatus primus in hoc coemeterio suis ovibus adpositus, ejus tumulum relietae uberrimis lacrimis perfundunt.“ ¹⁾

Kajfež Matija, roj. 1745, kapelanoval je v Brežicah, v Laškem trgu, v Pišecah, v Sromlah, v Mozirji, na Vranskem, pri sv. Martinu pri Slovenjegradi in v Starem trgu. Dne 5. junija 1803 bil je vmeščen kot župnik v Žolopahu, kjer je 78 let star umrl 1. okt. 1823. ²⁾

¹⁾ J. Orožen, IV., a. 182.

²⁾ Isti, II., b. 140.

ročilom obljubila, da hoče varovati ameriške koristi. Ni jej na tem, da bi si prisvojila otok Samoo, marveč je sklenila samo kaznovati kralja Malietoo. Pogodba med Ameriko in Samoo ne obseza ničesar, kar bi dalo prvi povod, da bi se vmeševala v to zadevo, dokler niso žaljene ameriške koristi.

Izvirni dopisi.

Z Dobrove, 3. oktobra. Srečna je bila misel, ktero je sprožil ter dobro izpeljal naše škofije odbor za praznovanje zlate maše sv. očeta, napraviti namreč na rožnivenško nedeljo za Leona XIII. procesijo na slovečo božjo pot k Materi božji na Dobrovo. Če smo rajnega Pija IX. imenovali Marijinega papeža, smemo imenovati Leona XIII. rožnivenškega papeža, — ker s tako gorečnostjo priporočajo molitev sv. rožnega venca —; in zato pravim bilo je kaj umestno, da se je prva slovesnost v naši škofiji za zlatomašnika Leona XIII. praznovala pri Materi božji na Dobrovi, kraljici presv. rožnega venca.

Na povabilo čč. župnijskih uradov Ljubljanskih dohajali so včeraj verni vseh mestnih župnij pod vodstvom svojih duhovnih pastirjev iz svojih cerkev ter se zbrali krog 7 ure zjutraj pri mitnici na Tržaški cesti, od koder so se podali skupno v veličastni procesiji med molitvijo sv. rožnega venca in petjem litanij k Materi božji na Dobrovo. Mala so bila sicer posamezna kardelca, gredoča od doma, a naraščala so v jako številno množico, tako, da jih je bilo pri Kozarjih gotovo že nad 4000. Posamezne procesije so imele križe, druge zastave, tako, da je bila tolišnja razlika tudi za oko jako vabljiva.

Prva je bila Trnovska; vodili so jo sami g. župnik Fr. Karún; druga Frančiškanska s č. P. Jožefom; tretja Št. Peterska z gosp. kapelanom J. Zagorjanom; četrta Št. Jakobska z g. župnikom J. Rozmanom in slednja Šenklaška, ktero sta vodila kanonik msgr. Jeran in stolni vikar g. Matija Kolár z dvema gg. bogoslovcema.

Ob potu povsod, koder se je pomikal ta veličastni obhod, bile so mnoge hiše ovenčane ter ovite s zastavami (tudi papeževimi, na kar naj bi se pri enakih prilikah ne pozabljalo). Po mnogih oknih gorele so sveče. Most pri Kozarjih bil je v mlajih in vencih. Hvala za to gré Kozarskim fantom in dekletom! Kaj mogočno se je vso pot razlegalo streljanje s topiči.

Pri Razorji pridružijo se mil. knezo-škof sami procesiji, kjer vstopi tudi predsednik odbora za praznovanje zlate maše sv. očeta, svitli knez, princ Ernst Windischgrätz in državni poslanec gosp. dr. Poklukar. Tu sprejme Ljubljance domača procesija Dobrovska s svojima sosedinjama Pograjsko (Polhov Gradec) ter Št. Katarinsko. Tudi mnogo sosedov iz Št. Vidske župnije prihitelo je na Dobrovo. Onim, ki poznajo naše krajevne razmere, povem, da so bili Trnovci, prvi v procesiji, že dospeli do farne cerkve, ko so bili zadnji še v

Razorjih. Tako velika je bila skupna procesija. Da so mogli biti vsi romarji pri sv. maši, — tudi tisti, ki niso mogli čakati slovesne škofove maše, bili so ob 1/2 10. uri, kadar se je nekako končala procesija, tihe sv. maše, dve v cerkvi in ena v kapeli na pokopališču.

Točno ob 10. uri pa je bila slavnostna pridiga na pokopališču. Preč. g. kanonik Karol Klun govoril je s krepkim polnim glasom, da ga je bilo slišati po vsem obširnem pokopališču. Opisal nam je v najznamenitejših potezah življenje Leona XIII. ter opominjal, naj pridno molimo sv. rožni venec, kateri tudi sv. oče tako goreče priporočajo od leta do leta. (Dovolimo si izreči prošnjo, naj veleč. g. kanonik svoj izborni govor morda v „Zgodnji Zanici“ priobči.)

Po končanem govoru, ki je trajal celo uro, služili so milostni gospod knez in škof dr. Jakob Missia pontifikalno sv. mašo med obilno asistencijo ter podelili na to blagoslov s presv. Rešnjim Telesom.

Po končani cerkveni slovesnosti povabil je naš gostoljubni gospod župnik vso duhovščino ter odbor za praznovanje papeževe petdesetletnice na obed. Napitnica premil. gospoda knezo-škofa na zlatomašnika Leona XIII. bila je burno odzdravljena s trikratnim gromovitim „Živio“.

Ob 1/2 4. uri imeli smo pete litanije in potem so gospod knezo-škof blagoslovili novo znamenje, ktero so pozidali ter vanj postavili prelepo podobo Križanega Dobrovskega občani. V znožji znamenja vzdana je spominska plošča s sledečim napisom: „V spomin procesije o priliki zlate maše Leona XIII. dne 2. oktobra 1887.“

Od Razorja dalje do farne cerkve bila je vsa pot olepšana z mlaji in vencii. V spomin prelepe slavnosti hočem zabilježiti napise ob transparentih čez cesto. V Kozarjih je bil od Ljubljanske strani škofu v pozdrav napis: „Ave Celsissime!“; od Dobrovske strani pa: „Blagoslov Tvoj vsaki čas — Naj rosi nazaj na nas!“ V Razorih bila je vrh slavoloka podoba sv. očeta Leona XIII., pod njo napis: „Slava čestilcem zlatomašnika Leona XIII.“ Pri novem Dobrovskem znamenju lesketala se je na slavoloku „Tiara“, znamenje papeževe oblasti. Slavolok med šolo in cerkvijo nosil je napis:

„Marija, Leona XIII. v varstvo vzemi,
Verne za Vaji češčenje vnemi!“

Pred cerkvijo čitali smo napis:

„Čisto spočeta v nebesa vzeta,
Branj svetega Očeta!“

Napis pred farovžem pozdravljal je vabljenega goste:

„Prihod Vaš nas razveseljuje,
Hišo vso nam osrečuje.“

Naj lepa slovesnost, prelepo izvršena, utrdi Ljubljancem sv. vero ter ljubezen do apostolskega sedeža in posebej do papeža Leona XIII., kteremu daj mili Bog in Kraljica sv. rožnega venca dočakati leta Pija IX. Hvala vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je spodbudna slovesnost tako veličastno izvršila! Živel zlatomašnik Leon XIII.!

Naše slovstvo.

Einspieler — zlatomašnik.

Spominska knjižica. Vredil Andrej Kalan, kapelan.

Pod tem naslovom izšla je ravnokar knjižica, ki bo osobito koroškim bratom dobro došla. Kakor znano, je svečanost zlate maše Einspielerjeve pristriglo po nekoliko slabo vreme. „Daljava in slabo vreme“ — tako piše v predgovoru vrednik — „sta odvrnila mnogo Slovencev, tudi koroških, da niso mogli priti. Ker pa vé slavnostni odbor, da ta zlata maša zanima vse Slovence, zato je poskrbel, da se izdá v ta namen primerna spominska knjižica, da se ž njo vtrdi posebno med koroškimi Slovenci verski in narodni živelj, ki je posebljen v zlatomašniku Einspielerju.“ — S temi besedami je jasno naznačen namen knjižice. Vsebina je čitateljem našim itak znana, kajti posneta je večinoma iz „Slovenca“. Gregorčičeva in Bilčeva pesem na čast zlatomašniku in Krekova „Trobojnica Einspielerjeva“ čitatelja prijetno dvignejo in navdušijo za jubilaranta, k čemur tudi mnogo pripomore nastopni članek predočujoč v kratkih besedah glavne poteze iz življenja in delovanja Einspielerjevega. Nato je natančno poročilo svečanosti same. Cerkevni govor, doslej še ne natisnen, nagovor zlatomašnikov, slavnostni govor, poročilo o sprejemu deputacij, banket — vse je popisano tako živo, da človek méni čitajoč poročilo, vsa slavnost vrši se še enkrat pred očesom njegovega duha. Nadalje objavljena so tudi pisma škofov, ki so čestitali zlatomašniku. Telegrami vrejeni so v redu alfabetičnem; primerno sklepa knjižico zahvala Einspielerjeva in slavnostnega odbora vsem osebnim in pismenim vdeležencem. — Knjižica je dala gosp. vredniku mnogo truda — še celo nerazumljive telegrame trebalo je dokaj popravljati — a vendar smemo poudarjati, da je v duhu Einspielerjevem: priprosto, za ljudstvo, kojemu je namenjena in navdušeno. Upati toraj smemo, da jo bodo posebno koroški bratje z veseljem brali in prebirali, da jim ostane zlata maša v Svečah vedno v živem spominu. Knjiga je pisana spretno; preprežena je na mnogih krajih s pesniškim žarom vznešenega navdušenja, kakoršnega g. izdatelja že iz prejšnjih spisov poznamo. Reči smemo, če pri katerem podjetji — tu obili trud gotovo ni bil zastoj. Slovenci, posebno koroški, sezite po knjigi, da prijetni spomini vaše slave zopet oživé! — Kakor čnjemo, naročil je slavnostni odbor 5000 izvodov, ki se bodo o priliki „gratis“ razdelili med koroške Slovence. Slava mu! Par sto iztisov ostane v Ljubljani, kjer se bodo dobili v „Katoliški bukvarni“ in pri vredniku gosp. Kalanu v Trnovem komad po 20 kr. Ves denar za prodane izdave namenjen je naši šolski družbi „Ciril-Methodovi“.

Dijaška kuhinja v Celji.*)

Darovali so za šolsko leto 1886/87: Pokrovitelji po 50 gold.:

Prečastiti gospodje: 1. Mihael Vošnjak, državni in deželni poslanec v Celji. 2. Jurij Detiček, c. kr. notar v Gornjem Gradu. 3. Davorin Škerbec, vikar v Konjicah. 4. Janez Schepitz, trgovec v Konjicah. 5. Dr. Josip Serbec, odvetnik v Celji. 6. Slavna posojilnica v Žavei. 7. Slavna posojilnica v Šoštanj. 8. Slavni okrajni odbor v Gornjem Gradu. 9. Slavna družba sv. Cirila in Metoda je darovala 50 gold. 10. Posojilnica v Celji 100 gold. 11. Preč. g. Josip Žehel, župnik v Mozirji, 1/4 del letos 12 glid. 50 kr.

Letniki po 5 goldinarjev naslednji prečastiti gospodje:

1. Fran Mikuš, dekan v Konjicah. 2. Iv. Modie, župnik na Prihovi. 3. Janez Pospišelj, lekar v Konjicah. 4. M. Ogorčec, trgovec v Konjicah. 5. Dr. Prus, zdravnik v Konjicah. 6. Mihael Novak, c. kr. sodnijski pristav v Konjicah. 7. Gospa Josipina Prus, roj. pl. Uhl, v Konjicah. 8. Karol Gmeiner, župnik Širski. 9. Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu. 10. Ant. Fröhlich, nadžupnik v Slatini. 11. Andr. Elsbahe, trgovec na Laškem. 12. Anton Reich, c. k. uradnik v Gradci. 13. Dr. Josip Muršec v Gradci. 14. A. Brumen, c. k. sod. pristav v Slov. Bistrici. 15. Slavna rodbina Šket v Dramljah. 16. Turnšek, trgovec v Nacaretu. 17. Fr. Skaza, veleposestnik v Šmarji. 18. Dr. Josip Vošnjak, deželni odbornik v Ljubljani.

*) Radi objavljamo enaka poročila, vendar pa želimo, naj nam jih slavna društva in p. n. posamezniki pošiljajo istočasno, kakor drugim slovenskim listom. Vred.

41. Trebnje.

Janez Trebnski investiran kot župnik v Črnomlju 15. februarja 1358 od Oglejskega očaka Miklavža.¹⁾

Jordanus Martin „de treffn“, posvečen od Lavantinskega škofa Lenarta na veliko soboto l. 1516 v dijakona, na kvaterno soboto: „Caritas dei“ i. l. pa v mašnika.²⁾

Jug Gregor „de treffn“, posvečen od istega škofa Lenarta v soboto: „Veni et ostende“ l. 1514 v subdijakona, v soboto: „Sicientes“ l. 1515 pa v mašnika.³⁾

42. Vače.

Tanšič Jakob „de batsch“, posvečen od Lavantinskega škofa Lenarta v soboto: „Sicientes“ l. 1516 v akolita, na kvaterno soboto: „Caritas dei“ i. l. v subdijakona, na kvaterno soboto: „Veni et ostende“ i. l. v dijakona, na kvaterno soboto: „Veni et ostende“ i. l. pa v mašnika.⁴⁾

43. Velesovo.

Hörner Marko Valerij „Carniolus Michölstadiensis“, posv. na Dunaji leta 1714 „Cooperator

primarius assumptus cum cosensu D. Commissarii ab A. R. D. Blasio Jureshitz, Parocho Ponculensi Anno 1717 et tempore Visitationis pro cura animarum a Rmo Ordinario approbatus est 29. Aprilis 1717.“ Dne 4. okt. 1736 bil je investiran na župnijo v Lembergu, kjer je služboval do 22. marca 1737, ko je prišel za župnika v Zibiko. Ondi je umrl 70 let star 17. febr. 1752.¹⁾

44. Vinica.

Horvat Janez, roj. 15. okt. 1763, posvečen 8. okt. 1790, kapelanoval je pri sv. Martinu v Rožni dolini 1790—1792, v Gotovljah 1792—1795, pri sv. Ruprtu 1795 in 1796, pri sv. Iliji pod Turjakom 1796—1799, in pri sv. Juriji pri Rifniku 1800—1802. Dne 20. nov. 1802 prevzel je duhovnijo v Zagorji, ktero je oskrboval do 30. aprila 1817, ko se je na Frankolovo preselil. Ondi je župnikoval do konca aprila 1848, potem pa je šel v pokoj. Umrl je kot zlatomašnik na Frankolovem 12. sept. 1853.²⁾

¹⁾ Catalogus D. D. Parochorum et Cooperatorum.

²⁾ J. Orožen, VI., 159.

(Dalje prih.)

¹⁾ Pettegg, Die Urkunden des Deutsch-Ordens-Centralarchives zu Wien, I., 345.

²⁾ in ⁴⁾ Zapisnik ordinacij Lavantinske škofije.

19. Gospa E. Žolgar v Celji. 20. J. Žičkar, vikar v Celji. 21. Jerman, trgovec v Celji. 22. Lovro Baš, c. kr. notar v Celji. 23. Dr. Ivan Dečko v Celji. 24. L. Potočnik, dekan v Gornjem Gradu. 25. Dr. Filipič, odvetnik v Celji. 26. Štefan Kocijančič, oskrbnik Steinauerjevih fužin v Oplotnici. 27. Dr. Noušek, c. kr. sodnik v Gornjem Gradu. 28. Jan. Sredenšek, župnik na Ponikvi. 29. Anton Jukret, kapelan na Ponikvi. 30. Dr. Srebre, odvetnik v Brezicah. 31. Andrej Podhostnik, kapelan v Mozirji. 32. Andrej Krek, župnik na Polzeli. 33. Iv. Hausenbihler v Žavci. 34. Makso Kos, trgovec v Podsredi. 35. Govedič, župnik v Šoštanji. 36. Anton Balon, župnik na Vranskem. 37. Fr. Lenček, veleposestnik na Blancici. 38. Ivan Kunstič, učitelj v Sevnici. 39. Fr. Veršec, c. k. notar v Sevnici. 40. Iv. Fišer, c. k. notar v Mokronogu. 41. Martin Sevnik, župnik v Št. Petru pod Sv. Gorami. 42. Ant. Fišer, vikar na Laškem. 43. Franc Hrastel, kapelan na Laškem. 44. Jos. Kodella, inženir v Mariboru. 45. Dr. Weinigerl v Zagrebu. 46. Gospa Marija Potočin, Zidani-most. 47. Prevz. knez Windischgrätz. 48. Peter Dobnik iz Zreč. 49. Ferdo Roš v Hrastniku. 50. Iv. Stožir, profesor v Zagrebu. 51. Dr. Josip Fon, primarij v Zagrebu. 52. R. Marzidovšek, c. kr. vojni kapelan v Zadru. 53. Norbert Zamier, trgovec v Št. Pavlu. 54. Sim. Oset, trgovec na Vranskem. 55. Prevzvišeni Hugo knez Windischgrätz. 56. Dr. L. Gregorec, državni poslanec v Novi cerkvi. 57. Josip Sever, župnik v Zavodjem. 58. Jakob Filip Bohine, dekan v Braslovčah. 59. Emeran Šlander, oskrbnik v Radgoni. 60. Valentin Par, župnik v Gotovljah. 61. Profesor Makso Pleteršnik v Ljubljani. 62. Jos. Jeraj, župnik v Žavci. 63. Matej Pintar, kapelan, Radče. 64. Makso Koser, notar v Juriji. 65. Josip Bratanič, župnik v Vitanji. 66. Ant. Lednik, župnik v Podsredi. 67. Občina Vranska. 68. Franc Kačič, c. kr. notar v Šoštanji. 69. Janez Opat v Št. Jurji pod Taborom. 70. Franc Janesch, trgovec v Celji. 71. Miha Rakoše, župnik v Bučah. 72. Pet. Erjavec, župnik v Trbovljah. 73. Občina sv. Jeronima pri Vranskem. 74. Josip Kronvogel v Celji. 75. Slavni okrajni odbor Vranski. 76. Dr. Čuček v Orbiči daroval je 6 gold. (Dalje prih.)

Domače novice.

(Naša presvetla cesarica) poslala je sv. očetu za petdesetletnico prdkrasno tiaro, katero je, kar je zatega vezenja in šivanja na njej, sama lastnoročno izvršila. Tiara je došla v soboto v Rim.

(Vsprejemni listki družbe treznosti) dobé se v „Katoliški Bukvarni“ ter ondi stane sto podob 1 gld. 50 kr. Na prvi strani jih krasi lepa podoba sv. družine, risana od g. Zeplichala v Ljubljani. Na drugi strani natisnena so glavna vodila družbe, na tretji pa odpustki udom družbe treznosti podeljeni. Četrta stran odločena je vpisavanju imen. Založilo je tisk „Katoliško tiskovno društvo“. — „Slovenec“ pri tej priliki z novega priporoča Slovincem družbo treznosti ter gorečnost onim, ki vpisujejo in ki se vpisujejo.

(Učiteljski sposobnostni izpiti) vršili se bodo pri tukajšnji izpraševalni komisiji za ljudske in meščanske šole 7. novembra t. l. in naslednje dni. Oglasiti se je treba do 25. oktobra.

(Dramatično-pevska šola) prične se v teku prihodnjega tedna. Gospodičine in gospodje, kateri bodo nadaljevali svoje pevsko vežbanje, ali želé vstopiti v šolo, opozorimo, naj se blagovolijo oglasiti v ponedeljek, dné 10. t. m., od 11. do 12. ure dopoldne pri vodji gosp. profesorji Gerbiču v Virantovi hiši v II. nadstropji.

(Kmetske posojilnice Ljubljanske okolice tričetrtletni računski sklep) izkaže dohodkov 117.889 gl. 66 kr., izdavkov 117.810 gl. 79 kr., toraj skupnega prometa 235.700 gl. 45 kr. Stanje posojil 83.878 gl. 50 kr.; stanje hranilnih vlog 87.570 gld. 52 kr.; denarja naloženega pri drugih denarnih zavodih 21.380 gld. 85 kr.

(Pravega kostanja) je mnogo v Tivolskem mestnem logu, ki pa ne prinaša prav nič dobička. Ker se dá to drevo ugodno cepiti, pomisleka je vredno, vsaj za poskušnjo vcepiti laški kostanj (maroni). Ako se poskušnja dobro obnese, prodajal bi se tak požlahnjen kostanj za dobro ceno in prinašal bi mestni občini razmerno lep dohodek.

(Ceno meso) sekal bude Andrej Trškan v Fröhlichovi hiši na Dunajski cesti. Odpri bude mesnico v teku tega meseca. Ako bude meso, kakor mesar trdi, od pitanih volov, pozdravljalo bude revnejše občinstvo z veseljem moža, ki bude znižal visoke cene.

(Nova brzojavna postaja) ustanovila se bo v Gorenjem Logatci; dotične obravnave med občinskimi zastopom in c. kr. poštanim in brzojavnim ravnateljstvom v Trstu se že vrše.

(Umrli) je včeraj v Trebnjem c. kr. okrajne sodnije pristav gosp. Josip Rozina, previden s sv. zakramenti za umirajoče; star je bil 38 let. N. v. m. p.!

(„Dvajset večerov.“) Pogovori doktorja Junija z mladim prijateljem. Izdal in založil dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja. V Gorici. Tiskala „Hilarijanska Tiskarna“. 1887. — Našim bralcem dobro znani listki „Slovenčevi“, ki so vzbudili toliko pozornosti med občinstvom, natisnjeni so sedaj skoro nespremenjeni v posebni, jako elegantni, okusni knjižici. — Pisatelj piše v predgovoru: „Upam, da bodo večeri, skupno natisnjeni, s tistim priznanjem sprejeti, kakor so bili pozdravljeni v listku „Slovenčevem“. Ako najde ta knjiga pri Slovincih prijazen odmev, mi bo to v spodbudo, pričeto delo nadaljevati ter počasi ustanoviti nekako slovstveno-kritično biblioteko — resnici v obrambo“. — Na prodaj je knjiga pri F. Wokulatu, knjigotržcu v Gorici in v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani. Cena ji je 70 novcev.

(Imenovanje in prestava.) Pristav zemljejniznega urada pri deželni sodnji v Celovci, gosp. Rosenstein, imenovan je načelnikom imenovanega urada. Prestavljen je okrajne sodnije pristav, gosp. Bouvier, iz Gornjega grada v Velikovec.

(Laško šolstvo na Primorskem) je naučnemu ministru zdato bolj pri sreci, kakor pa slovensko. Kakor „Wr. Allg. Ztg.“ poroča, posvetujejo se neki v merodajnih krogih naučnega ministerstva na Dunaji o napravi laških vsporednic na nemških gimnazijah v Trstu in Gorici. Menda se bo že za leto 1888 postavil dotični proračun v budget. Mi nimamo ničesa proti tej napravi, ali odločno moramo povdarjati, da so slovenske paralelke bolj potrebne, kakor laške, ker je slovenskih dijakov zdato več, kakor pa laških. Da, z malo izjemo so dijaki na Primorskem skoraj sami Slovenci in — ti nimajo domačih paralel, temveč morajo si na podlagi tujega jim jezika pripravljati pot do omike in boljše bodočnosti.

(Prošnja na cesarja proti banu), katero je 3. t. m. sklenil mestni zastop Zagrebški, vzbudila je v Budimpeštanskih vladnih krogih veliko senzacijo. — „Obzor“ poroča, da je mestni nadnačelnik obustavil izvršitev sklepa mestnega zastopa ter ob enem pozval namestnega načelnika, naj mu predloži vse tega predmeta tikajoče se spise.

Telegrami.

Dunaj, 5. oktobra. Vsled prošnje deželnega sodišča prijeli in odvedli so v zapor nadkontrolorja Prochazko in Leitnerja tar uradnega cenilca Lehnerja tukajšnjega glavnega carinskega urada.

Lvov, 6. oktobra. Minister Gauč prišel je včeraj zvečer semkaj. Pozdravili so ga zastopniki vseh oblastnij, vseučilišča in raznih šol. Župan je na kolodvoru imel govor. Minister pričel je danes zjutraj ob 8. uri nadzorovati.

Atene, 5. oktobra. Potresi se še vedno ponavljajo po Grški ter so napravili veliko škodo v provinciji Korint.

Mesina, 5. oktobra. Kolera je v mestu popolnoma ponehala. Tudi v okolici ponehuje.

Madrid, 5. oktobra. Govori se, da so maročanskega sultana zastrupili iz zasobne osвете.

Umrli so:

1. oktobra. Anton Seliskar, zidar, 61 let, Gruberjeve ulice št. 4, pljučni emphysem. — Konrad Vester, gimn. profesorja sin, 4½ let, Hradeckega vas št. 8, Brighthova bolezen na obistih.

2. oktobra. Matilda Pečar, živilja, 40 let, Dolge ulice št. 5, oslabljenje moči. — Fortine Vovk, paznikova hči, 3 mes., Reber št. 3, slabost.

3. oktobra. Janez Vernik, gostaç, 41 let, Kravja dolina št. 3, jetika. — Jovana Seman, sodnikova hči, 23 let, Emonska cesta št. 19, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	738-74	+ 0-2	brezvet.	megla	2-90
5. u. u. pop.	736-42	+15-8	sl. vzh.	jasno	dež
9. u. zveč.	736-04	+10-8	sl. jizap.	oblačne	

Zjutraj megla, dopoldne jasno, popoldne po 5. uri šel je dež, ki je trajal nekoliko ur. Srednja temperatura 10-6° C., za 2-4° pod normalom.

Dunajski borza.

(Telegrafsko poročilo.)

6. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 10 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 30 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „ 10 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 10 „
Akcije avstr.-ogerske banke	882 „ — „
Kreditne akcije	283 „ 30 „
London	125 „ 65 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 93 „
Cesarski cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 40 „

Družba sv. Cirila in Metoda.

Doneske za leto 1887 so poslale podružnice:

Mariborska	22 gl. — kr.
Loška	22 „ — „
Tržaška	25 „ — „
Kobaridska	28 „ 43 „
Metliška	47 „ — „
Smledniška	131 „ 90 „
Pivška	50 „ — „
Ormoška	300 „ — „
Kropinsko-Kamnogoriška	42 „ 87 „

Darovali so:

Posojilnica v Mariboru	100 „ — „
Pri Trs enjakovi slavnosti pri sv. Juriju nabrano	30 „ — „
Gosp. A. Einspieler v Celovci	100 „ — „
Dar Čeloh v Trstu	155 „ — „
Slavjanin v Tr	5 „ — „

Do zdaj so poslale svoje letne doneske za l. 1887 sledeče podružnice: Prva Ljubljanska, Šentjakobsko-Trnovska in Šentpeterska v Ljubljani, Celjska, Celovška, Mariborska, Ribniška, Akad. Graška, Ptujška, Šoštanjska, Goriška, Novomeška, Kropinsko-Kamnogoriška, Graška izvan akademika, Turjaška, Gorenjsko-dolinska, Gornjegradska, Konjiška, Metliška, Selška, Tržaška, Loška, Železniška, Ornomalska, Bledska, Vrhnjska, Brdska, Idrijska, Zatiška, Pivška, Trnovsko-Bistriška, Zidani most, Bolška, Kobaridska, Ženska v Trstu, Krška, Ponikovska, Gor. Log ška, Šmarijska pri Celji, Lehenska pri Mariboru, Rečiška, Smledniška, Ormoška.

Gg. blagajnike onih podružnic, ki še niso poslali doneskov za l. 1887, uljudno prosim, da jih poberó pri društvenih ter pošljejo glavni družbi.

Ljubljana, 30. septembra 1887.

Dr. J. Vošnjak, blagajnik.

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gospoda Dr. E. viteza Stüeckla, c. kr. vladinega svetovaleca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinetura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo itd. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridejan). — Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., poštne stroške trpé p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr. eno, lekar Rizztoli v Rudolfovem in večina lekarn na Štorskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. (3)

Naznanilo preselitve.

Častitim gospodom naročnikom javim, da sem se preselil iz dosedanjega stanovanja na Žabjeku št. 6 v Slorove ulice šte. 52.

A. Ekar, krojač.

(1)

Pisarne

glavnega zastopa banke „Slavijske“ v Ljubljani

so sedaj v lastnej hiši bankinej, Gospodske ulice šte. 12, prvo nadstropje.

(1)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.